

lání třetí osobou napsané sám podepíše a třem způsobilým svědkům testamentárním dá spolupodepsati (§§ 772 a 719 o. o. z.).

III. Od uvedených případů, ve kterých nepominutelný dědic z trestu z povinného podílu se vylučuje, liší se t. zv. vydědění v dobrém úmyslu (*exheredatio bona mente*), jež záleží v tom, že velice zadlužený nebo marnotratný nepominutelný dědic (*descendenti* nebo *ascendenti* zůstavitelovi), u něhož jest obava, že by povinný podíl jemu příslušející dětem jeho buď vůbec nezachoval nebo toliko nepatrnou jeho část, z povinného podílu se vyloučí a zároveň tento povinný podíl se přikáže dětem jeho, které tu budou v době smrti pořizovatelovy (§ 773 o. o. z.). Toto vyloučení nemá účinku, jestliže dědic žalován jsa o vyplacení povinného podílu důvod vydědění neprokáže a rovněž, když příslušný povinný podíl nebyl přikázán dětem vyloučeného nepominutelného dědice. V těchto případech může vyloučený povinný podíl žádati.

Vydírání.

Zločinu veřejného násilí dopouští se vydíráním dle § 98 tr. z. kdo

1. určité osobě učiní násilí skutečně t. j. fysicky k tomu cíli, aby ji donutil k nějakému plnění, snášení neb opomenutí, ač-li se jednání jeho nejeví býti zločinem ještě těžším (k. př. násilné smilstvo, loupež). Plněním rozuměti jest nikoli každé jednání vůbec, nýbrž jen takové, které má jakýsi význam právní, takže z toho donucenému vzchází určitá újma, byť ne právě určitá škoda ve smyslu práva občanského (nál. kas. dv. ze dne 21. června 1880 sb. č. 260). Takovýmto plněním jest na př. též přiznání se k nějakému trestnému činu (nál. kas. dv. ze dne 24. ledna 1885 sb. č. 735), vydání vysvědčení (nál. kas. dv. ze dne 22. prosince 1883 sb. č. 605). Plnění ono, snášení, neb opomenutí musí však býti bezprávným, na něž donutitel nemá nijakého práva (nál. kas. dv. ze dne 25. října 1880 sb. č. 282, ze dne 30. prosince 1881 sb. č. 401).

2. Zločinu tohoto dopouští se, kdo přímo nebo nepřímo, písemně neb ústně nebo jiným způsobem, udav nebo neudav jméno své ohrožuje někoho ublížením na těle, svobodě, cti nebo vlastnictví v tom úmyslu, aby vynutil na ohroženém nějaké plnění, snášení neb opomenutí. Hrozby takovéto musí však býti způsobilými k tomu, aby vzbudily v ohroženém důvodné obavy vzhledem k poměrům jeho a k jeho osobním vlastnostem nebo na značné zlo, jímž se mu hrozí. Tato způsobilost hrozby postačí, a nežádá se, aby hrozba skutečně obavy zplodila (nál. kas. dv. ze dne 2. března 1877 sb. č. 144). Zda-li k tomu způsobilou hrozba jest, sluší především — byť ne výhradně — posuzovati dle individuality a poměrů ohroženého (nál. kas. dv. ze dne 6. listopadu 1886 sb. č. 980 a ze dne 4. února 1882 sb. č. 414). Zlo, jímž se vyhrožuje, nemusí býti bezprávným; skutkovým podkladem jest také vyhrožování takovým zlem, jež pachatel má právo způsobiti (k. př. důvodné oznámení trestní), jen když úmysl jeho směřoval k tomu, aby vynutil na ohroženém jisté plnění, ku kterému ohrožující nijakého práva neměl (nál. kas. dv. ze dne 30. prosince 1881 sb. č. 401 a ze dne 27. února 1886 sb. č. 890). Na váhu nepadá, směřuje-li zmíněné zlo proti ohroženému samému, či proti jeho rodině nebo příbuzným jeho nebo proti jiným osobám v ochraně jeho jsoucím a měla-li hrozba nějaký výsledek, čili nic (§ 98 tr. z.).

Na zločinu tento uložen jest trest těžkého žaláře od 6 měsíců do jednoho roku, za přitěžujících okolností, zejména

a) byl-li ztýraný způsobeným násilím nebo nebezpečným vyhrožováním po delší dobu uveden v žalostný stav,

b) bylo-li vyhrožováno vraždou nebo zhárstvím,

c) převyšuje-li hrozící poškození obnos 1000 zl. neb obnáší-li škoda, kterou by ohrožený z vynuceného plnění, snášení neb opomenutí měl, více než 300 zl.,

ve všech těchto případech nastupuje za trest těžký žalář od 1—5 let (§ 100 tr. z.). Tatáž ustanovení vykazují voj. trest. zák. (§§ 376, 378) a trest. zákon pro Bosnu a Hercegovinu (§§ 173 a 175).

Vlivem práva obecného a německého zákona trestního vytýká i o s n o v a nového zákona trestního vydírání jakožto zvláštní majetkový delikt vedle obecného deliktu přinucení a staví vydírání doplňkem po bok loupeži. Přinucení (jakožto přečin) jest dle § 245 osnovy užití nebo vyhrožování násilím nebo hrozba ublížením na těle, svobodě, na cti nebo majetku za tím účelem vykonaná, aby se kdosi přiměl k nějakému jednání, snášení neb opomenutí; ale děje-li se tak v tom úmyslu, aby tím nutitel sobě nebo jiným zjednal určitou bezprávnou výhodu majetkovou, stává se přinucení zločinem vydírání (§ 262 osnovy — srv. čl. Činy trestné).

Vydržení.

I. Pojem.

Vydržením rozumí se nabytí nějaké věci nebo nějakého práva držbou trvající po dobu zákonem stanovenou. Vydržením povstati může právo dvoji způsoby: buďto se pro vydržujícího tvoří právo nové, nebo nabývá již stávajícího práva tím způsobem, že dřívější držitel právo to ztrácí. V onom případě povstává tedy nové, dosud nebývalé právo k cizí věci, tak že se tu vydržením zakládá stav částečného obmezení svobody věci cizí, jejíž držitel bývá obmezen pak ve svých oprávněních držebnostních nebo v právu vlastnickém samém. V případě druhém pozbývá dřívější držitel práva svého úplně ve prospěch nástupce svého následkem držby. V tomto směru mluví se o vydržení konstitutivním a translativním, jakkoli rozlišování toto není logicky přesným, ježto i při vydržení translativním jde o originární (původní) konstitutivní vznik práva, a nikoli o translativní; převod práva děje se tu jen zdánlivě. Neboť kdyby šlo o převod práva, musila by logicky uskutečniti se před nabytím práva ztráta jeho na straně druhé, čemuž ale ve skutečnosti nebývá, ježto naopak t. zv. translativní vydržení způsobuje ztrátu práva následkem nabytí jeho. Tímto způsobem má každé vydržení v zápětí buďto obmezení svobod oprávněnému příslušejících nebo úplný zánik práva, kdež pak takovýto zánik práva nazýváme promlčením (srv. čl. »Promlčení«). Z toho plyne, že promlčení předpokládá na straně potomního držitele skutečnost vydržení a že bez vydržení nelze si promlčení mysliti. O. o. zákonník vyjadřuje zásadu tuto dvojakým způsobem: prohlašujeť jednak v § 1459 o. o. z., že se práva vlastnického nepozbývá pouhým nevykonáváním (non usu) se strany oprávněného, nýbrž tím, že bylo po určitou dobu kýmsi druhým vydrženo; jednak vyslovena v § 1478 o. o. z. zásada, že v těch případech, kde vydržení pojímá v sobě promlčení, dokonává se obojí — i vydržení i promlčení — v jisté době za týchž náležitostí. Při konstitutivním vydržení nenastává v osobě oprávněného promlčení, nýbrž závazek a to závazek něco trpěti nebo něčeho opomíjeti.